Fra erhvervsuddannelse til videregående uddannelse

En registerundersøgelse af overgange i perioden 2010-2019



EVA
DANMARKS EVALUERINGSINSTITUT

INDHOLD

Fra erhvervsuddannelse til videregående uddannelse

1	Resumé	5
2	Indledning	10
2.1	Baggrund	10
2.2	Formål og undersøgelsesspørgsmål	11
2.3	Ordinære videreuddannelsesmuligheder for erhvervsuddannede	11
2.4	Data og metode	13
2.5	Projektets organisering	14
3	Udviklingen i andelen af erhvervsuddannede, som læser videre	15
3.1	Overgangsfrekvensen er overordnet set stabil	16
4	Karakteristik af erhvervsuddannede, som videreuddanner sig	21
4.1	Færre tager en erhvervsuddannelse	21
4.2	Særligt unge erhvervsuddannede og dem med høje karakterer fra grundskolen læser videre	23
4.3	Flertallet af erhvervsuddannede læser videre på en professionsbacheloruddannelse	26
5	Erhvervsuddannede på erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser	31
5.1	Hver tiende studerende på erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne er erhvervsuddannet	32
	Appendiks A – Litteraturliste	35

1 Resumé

I denne rapport belyser Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) udviklingen i andelen og antallet af erhvervsuddannede, som påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for de første to år efter færdiggørelse af deres erhvervsuddannelse. Vi beskriver også, hvad der karakteriserer de erhvervsuddannede, der påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse. Rapporten fokuserer på udviklingen i perioden 2010-19.

Relevans og målgruppe

Det har igennem en årrække været en samfundsmæssig ambition at tiltrække flere unge til erhvervsuddannelserne og sikre, at faglærte har gode muligheder for at videreuddanne sig. Der er blandt andet vedtaget en række initiativer, der skal gøre uddannelsessystemet mere fleksibelt og gøre vejen til videregående uddannelse lettere for erhvervsuddannede.

Rapportens primære målgruppe er beslutningstagere politisk og i sektoren, som har interesse i at vide, hvordan andelen og antallet af erhvervsuddannede, der påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse, har udviklet sig over tid.

For politiske beslutningstagere kan resultaterne fx spille ind i overvejelser om, hvordan man fremover ønsker at påvirke udviklingen i videreuddannelse af erhvervsuddannede. For uddannelsesinstitutioner, der enten aftager eller modtager de erhvervsuddannede, kan det ligeledes være brugbart med et indblik i, hvad der kendetegner søgemønstrene i deres sektor.

Hvis man som uddannelsesinstitution gerne vil dykke yderligere ned i de uddannelsesspecifikke tal for, hvor mange erhvervsuddannede der starter på erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser, kan man finde de mere præcise data i et interaktivt redskab, som EVA har udarbejdet på baggrund af undersøgelsen. Redskabet findes her: https://www.eva.dk/datavisualisering-overgange-erhvervsuddannelse-videregaaende-uddannelse

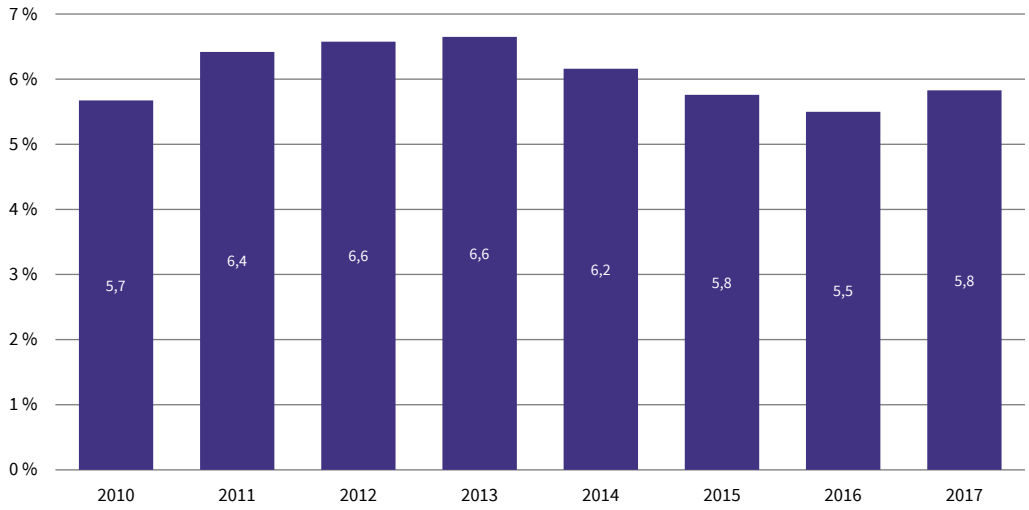
Resultater

Uændret andel af erhvervsuddannede videreuddanner sig

Undersøgelsen viser, at der for erhvervsuddannede, som færdiggjorde deres uddannelse i perioden 2010-17, overordnet set ikke er sket store ændringer i, hvor stor en andel som påbegyndte en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for de første to år efter færdiggørelse af erhvervsuddannelsen, jf. figur 1.1.

FIGUR 1.1

Andel erhvervsuddannede, som påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelsen



Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.
Note: Årstallene angiver året for færdiggørelsen af de studerendes erhvervsuddannelse. N = 219.826.

Figur 1.1 viser, at der i 2010 var 5,7 % af de erhvervsuddannede, som påbegyndte en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter, at de havde færdiggjort deres erhvervsuddannelse. I 2017 var det 5,8 %.

I absolutte tal var der i 2010 1.410 personer, som begyndte på en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelse af erhvervsuddannelsen, mens der i 2017 var 1.302 personer. Det samlede antal erhvervsuddannede er således faldet gennem perioden, hvilket fører til nogenlunde konstante andele.

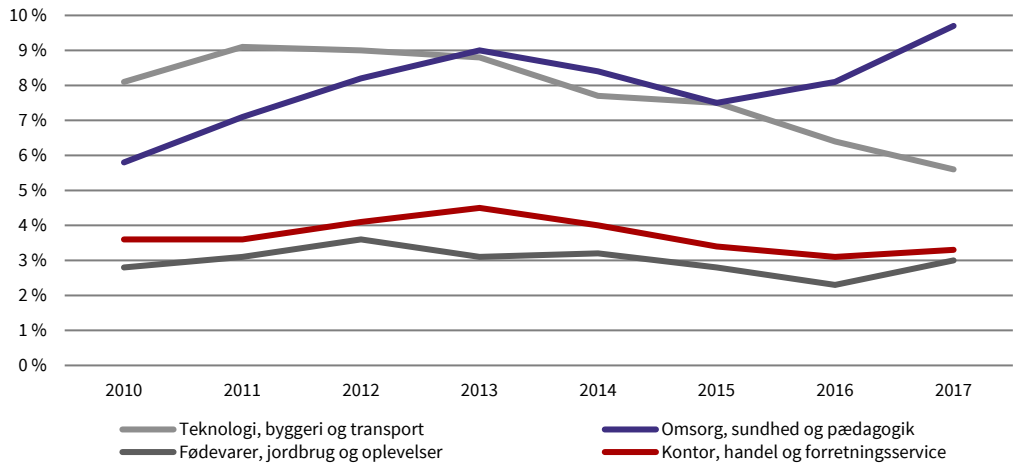
Variation i udviklingen mellem hovedområder

Fokuseres der på overgangsfrekvensen inden for de forskellige hovedområder og uddannelser, bliver det overordnede resultat dog noget mere nuanceret, hvilket fremgår af figur 1.2 nedenfor.

FIGUR 1.2

Andel erhvervsuddannede, som påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelsen

Fordelt på hovedområder



Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.
Note: Årstallene angiver året for færdiggørelsen af de studerendes erhvervsuddannelse. N (TBT) = 74.745. N (OSP) = 63.041. N (FVO) = 28.762. N (KHF) = 40.911.

Figuren viser, at andelen af personer med en erhvervsuddannelse inden for hovedområdet Teknologi, byggeri og transport, som påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år, er faldet fra 9,1 %, da andelen var højest i 2011, til 5,4 % i 2017.

Inden for hovedområdet Omsorg, sundhed og pædagogik er overgangsfrekvensen steget støt siden 2015 fra 7,5 % til det højeste niveau gennem hele perioden på 9,7 % i 2017.

For hovedområderne Fødevarer, jordbrug og oplevelser og Kontor, handel og forretningsservice har andelen været nogenlunde stabil. Andelen af erhvervsuddannede herfra, som læser videre inden for to år, har ligget omkring henholdsvis 3 % og 4 % gennem perioden.

De unge erhvervsuddannede læser oftere videre end de ældre

Undersøgelsen viser, at det der er en større andel af de relativt unge erhvervsuddannede (16-20 år) og erhvervsuddannede med høje karakterer fra grundskolen, som siden hen påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelse af deres erhvervsuddannelse, sammenlignet med de ældre erhvervsuddannede. Det er således 9 % af de erhvervsuddannede i aldersgruppen 16-20-årige og blot 2 % af de erhvervsuddannede over 30, som påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse.

Erhvervsuddannede med høje karakterer fra grundskolen læser oftere videre

Undersøgelsen viser desuden, at det er en større andel af de erhvervsuddannede med høje karaktergennemsnit fra grundskolen, som sidenhen påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse, sammenlignet med erhvervsuddannede med lavere karaktergennemsnit. Det

er således 15 % af de erhvervsuddannede med et karaktergennemsnit på over 9 i dansk og matematik fra grundskolen, der læser videre på en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse, mens det samme blot gælder 7 % af de erhvervsuddannede med et gennemsnit mellem 2 og 4.

Stor variation i valg af videregående uddannelse

Når vi ser på, hvilken type erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse de erhvervsuddannede vælger, er der store forskelle mellem de forskellige hovedområder.

Stort set alle erhvervsuddannede inden for hovedområdet Omsorg, sundhed og pædagogik, der læser videre, vælger en professionsbacheloruddannelse (hvor de fleste beslægtede videregående uddannelser findes, såsom pædagog- og sygeplejerskeuddannelsen).

Størstedelen af de erhvervsuddannede inden for hovedområderne Fødevarer, jordbrug og oplevelser og Kontor, handel og forretningsservice, der videreuddanner sig, vælger derimod en erhvervsakademiuddannelse (hvor bl.a. de fleste merkantile uddannelser findes).

Erhvervsuddannede inden for Teknologi, byggeri og transport uddanner sig i højere grad end erhvervsuddannede fra andre hovedområder på både erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser.

Uændret andel af erhvervsuddannede på erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne

Undersøgelsen viser, at der fra 2010-19 er blevet uddannet færre fra erhvervsuddannelserne - særligt de seneste år og særligt inden for hovedområdet Omsorg, sundhed og pædagogik. Det er samtidig på dette område, vi ser den største stigning i andelen af erhvervsuddannede, som påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse. Stigningen i denne andel er medvirkende til, at udviklingen i andelen af erhvervsuddannede på erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser overordnet set er uændret.

Dykker vi ned i hovedområder på erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne, ser vi store forskelle på, hvor stor en andel de erhvervsuddannede udgør. For flere af hovedområderne er andelen stabil gennem perioden, og den mest bemærkelsesværdige udvikling er, at man inden for både erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne ser store entydige fald henover hele perioden i andelen af erhvervsuddannede på de tekniske videregående uddannelser. Dette resultat hænger i øvrigt godt sammen med, at der ses et fald i andelen af erhvervsuddannede fra hovedområdet Teknologi, byggeri og transport, som påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelse.

Om datagrundlaget

Rapporten bruger registerdata fra Danmarks Statistik til at undersøge overgangene fra erhvervsuddannelser til erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelser på erhvervsakademier og professionshøjskoler i perioden 2010-19. Vi fokuserer desuden på personer, som ikke også har en gymnasial uddannelse, hvilket har den konsekvens, at elever fra EUX ikke er en del af undersøgelsen.

90-95 % af de erhvervsuddannede, der læser videre, begynder på erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelser, hvorfor vi har valgt at fokusere på disse. Det medfører i sagens natur et fravalg af en undersøgelse af eventuelle overgange til maritime og kunstneriske uddannelser samt til akademiske bacheloruddannelser. Undersøgelsen beskæftiger sig kun med erhvervsuddannede, der ikke har en studentereksamen. I det interaktive redskab, som er tilgængeligt på EVA's hjemmeside er overgange til maskinmesteruddannelsen dog medtaget, da uddannelsen pga. sin størrelse er interessant i analyser af overgange til og fra enkelte uddannelser.

2 Indledning

Denne rapport belyser udviklingen i erhvervsuddannedes optagelse på erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser inden for de første to år efter færdiggørelse af deres erhvervsuddannelse. Rapporten præsenterer, hvilke karakteristika der kendetegner de erhvervsuddannede, der læser videre på en erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelsen af deres erhvervsuddannelse. Derudover ser rapporten på, hvordan overgangsfrekvensen, dvs. andelen af en årgang erhvervsuddannede, som læser videre, har udviklet sig i perioden 2010-19.

2.1 Baggrund

Der er de seneste år vedtaget en række initiativer, der skal gøre uddannelsessystemet mere fleksibelt og gøre vejen til videregående uddannelse lettere for erhvervsuddannede. Med erhvervsuddannelsesreformen (Regeringen, 2014), som trådte i kraft i 2015, indførte man blandt andet ret til optagelse på erhvervsakademiuddannelser for ansøgere med en treårig erhvervsuddannelse, så længe de specifikke adgangskrav i øvrigt er opfyldt. Et hovedformål med reformen var desuden at hæve det faglige niveau på erhvervsuddannelserne, hvilket ligeledes forventedes at øge søgningen til videreuddannelse blandt erhvervsuddannede.

Baggrunden for initiativerne er et politisk ønske om at sikre, at Danmark har en arbejdsstyrke, som er veluddannet, og som kan bidrage til produktivitetsudvikling i den offentlige såvel som den private sektor. Det har derfor været fremført som et argument, at hvis man vil øge produktivitetsudviklingen i såvel den private som den offentlige sektor, så er en veluddannet arbejdsstyrke afgørende. Og for at fastholde produktionsvirksomhed her i landet anses det for afgørende, at en del af dem, der gennemfører en videregående uddannelse, har konkrete erfaringer med arbejdsprocesser og produktskabelse, som tilfældet er for de unge med en erhvervsuddannelse. I dag er det kun meget få med en erhvervsuddannelse, der går i gang med en videregående uddannelse, hvorfor det fremhæves af flere som vigtigt, at flere unge søger ind på erhvervsuddannelse og motiveres for at videreuddanne sig efter afslutningen af denne (Pilegaard et al., 2012). Med den faldende søgning til erhvervsuddannelserne er uddannelsernes attraktivitet desuden kommet i fokus, og her peger blandt andet en tidligere undersøgelse fra Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) på, at erhvervsuddannelserne af mange unge og deres forældre opfattes som et uddannelsesvalg, som i højere grad lukker end åbner muligheder, når man sammenligner med en gymnasial uddannelse (EVA, 2018).

Fra politisk side har man ikke defineret en konkret målsætning for, hvor stor en andel af de erhvervsuddannede der skal videreuddanne sig, men derimod at de, der har lyst til at videreuddanne sig, skal have muligheden for at gøre det. Men det antages, at de politiske initiativer på området vil

betyde en stigning i videreuddannelsesfrekvensen for erhvervsuddannede. I denne rapport undersøger EVA derfor udviklingen i optaget af erhvervsuddannede på de videregående uddannelser i tiden før og efter, at erhvervsuddannelsesreformen fra 2014 trådte i kraft.

2.2 Formål og undersøgelsesspørgsmål

Formålet med undersøgelsen er at bidrage med viden om, hvordan overgangen fra erhvervsuddannelser til videregående uddannelser har udviklet sig siden indførslen af erhvervsuddannelsesreformen. Undersøgelsen fokuserer specifikt på overgange til erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser. For at belyse dette vil vi både se på udviklingen i overgangen fra erhvervsuddannelser til disse videregående uddannelser i en årrække før og efter erhvervsuddannelsesreformen fra 2015 blev indført.

Undersøgelsen tager udgangspunkt i følgende undersøgelsesspørgsmål:

- Hvordan har udviklingen været i, hvor stor en andel erhvervsuddannede som vælger at læse videre på erhvervsakademi og professionsbacheloruddannelser inden for 2 år efter færdiggørelse af deres erhvervsuddannelse i perioden 2010-17?
- Hvilken profil har de erhvervsuddannede, som oftest vælger at læse videre inden for 2 år efter færdiggørelse af deres erhvervsuddannelse, og hvor læser de oftest videre henne?
- Hvordan har optaget af studerende udelukkende med en erhvervsuddannelsesbaggrund på erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne udviklet sig i perioden 2010-19?
    - Hvor stor en andel af de optagne på de forskellige hovedområder og uddannelser på erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne har en baggrund som erhvervsuddannede?

2.3 Ordinære videreuddannelsesmuligheder for erhvervsuddannede

Dette afsnit beskriver de forskellige veje, der eksisterer for erhvervsuddannede, som gerne vil påbegynde en videregående uddannelse. Desuden beskriver afsnittet, hvilke tiltag der er foretaget for at gøre vejen til en videregående uddannelse lettere. Der findes grundlæggende følgende tre formelle veje fra en erhvervsuddannelse til en videregående uddannelse (UVM, 2020a):

1. Alle erhvervsuddannelser med en normeret varighed på mindst tre år er adgangsgivende til en erhvervsakademiuddannelse. Adgangen forudsætter, at man opfylder adgangskravene til den specifikke erhvervsakademiuddannelse. Denne vej blev indført med erhvervsuddannelsesreformen fra 2014 (Regeringen, 2014, s. 19).
2. En række professionsbachelor- og erhvervsakademiuddannelser er vurderet relevante som videreuddannelser i forhold til bestemte erhvervsuddannelser. Adgangen forudsætter, at man opfylder adgangskravene til den specifikke professionsbachelor- eller erhvervsakademiuddannelse.
3. Et eux-forløb giver generel studiekompetence, hvilket gør det muligt for erhvervsuddannede at fortsætte på en videregående uddannelse på samme måde, som elever fra de gymnasiale uddannelser.

2.3.1 Indsatser for at lette overgangen fra erhvervsuddannelser til videregående uddannelser

Dette afsnit gennemgår initiativer, der de seneste par år er blevet taget for at gøre vejene til optagelse på videregående uddannelser lettere for erhvervsuddannede.

Erhvervsuddannelsesreformens målsætning om at sikre bedre videreuddannelsesmuligheder for erhvervsuddannede

I erhvervsuddannelsesreformen *Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser* (Regeringen, 2014) fremhæves det som en udfordring, at mange unge har svært ved at overskue erhvervsuddannelsessystemet og de muligheder, som en erhvervsuddannelse giver – både for beskæftigelse og som vej til videre uddannelse. Dette fremhæves som en udfordring for motivationen for at vælge en erhvervsuddannelse (Regeringen, 2014, s. 2). Reformen indeholder som følge heraf en række konkrete initiativer, som skal gøre vejen til en videregående uddannelse fra en erhvervsuddannelse lettere og samtidig sikre bedre videreuddannelsesmuligheder for erhvervsuddannede. Fire initiativer fra reformen skal bidrage til, at vejene ind på en videregående uddannelse bliver lettere for erhvervsuddannede:

Fag på højt niveau på en erhvervsuddannelse sidestilles med gymnasiale fag

Fag, der er taget på et højt niveau på en erhvervsuddannelse, skal kunne sidestilles med gymnasiale fag i forhold til at opfylde de specifikke adgangskrav til en videregående uddannelse (Regeringen, 2014, s. 19).

En lettere overgang til universitetsbacheloruddannelser sikres

Reformen skal gøre overgangen fra en erhvervsuddannelse til en universitetsbacheloruddannelse nemmere, ved at det skal afklares, hvordan en erhvervsuddannelse ud fra en faglig vurdering kan blive adgangsgivende til relevante universitetsbacheloruddannelser og flere professionsbacheloruddannelser under forudsætning af, at der ikke slækkes på de faglige krav, og at de specifikke adgangskrav opfyldes. Denne ændring beror på en nærmere faglig vurdering med inddragelse af institutioner og aftagere (Regeringen, 2014, s. 19). Da overgange til universitetsbacheloruddannelser ikke er en del af vores fokus i denne rapport, er disse forhold dog ikke blevet undersøgt nærmere.

Opmærksomhed på optag af erhvervsuddannede på hf

Med reformen blev adgangen til hf lettet for personer med en helt eller delvist fuldført erhvervsuddannelse, da en lettere vej til en gymnasial uddannelse også er ensbetydende med, at man har en lettere vej til optagelse på en videregående uddannelse (Regeringen, 2014, s. 19).

Et fagligt løft af uddannelserne og indførelse af adgangskrav

Foruden de tre ovenstående initiativer til at lette overgangen fra erhvervsuddannelser til videregående uddannelser er der i reformen et indsatsområde, som handler om at hæve det faglige niveau gennem mere og bedre undervisning. Det nævnes som et af hovedformålene med reformen, og det forventes ligesom de andre – mere konkrete – initiativer at øge søgningen til videregående uddannelser blandt erhvervsuddannede på sigt.

Øvrige initiativer til at fremme overgangen fra erhvervsuddannelse til videregående uddannelser

Foruden de initiativer, som er indeholdt i erhvervsuddannelsesreformen, har man også de seneste år arbejdet målrettet med andre initiativer, som skal gøre det lettere og mere overskueligt for erhvervsuddannede at søge om optagelse på en videregående uddannelse.

Fra 1. august 2019 skal en erhvervsuddannelse ikke længere kombineres med et studierettet enkeltfag på minimum C-niveau for at give adgang til gymnasial supplering (GSK). Derfor har man som erhvervsuddannet mulighed for at benytte GSK på samme vilkår som elever med en gymnasial eksamen.[1]

Man har desuden udviklet Adgangskortet[2] på ug.dk, som er et onlineværktøj, som kan bruges til at få overblik over, hvilke videreuddannelsesmuligheder de forskellige erhvervsuddannelser giver, ud fra hvilke fag man har taget undervejs. Det giver interesserede mulighed for nemt og overskueligt at finde frem til, hvilke muligheder de har for videreuddannelse, og det er ligeledes let at finde ud af, hvilke fag man evt. skal supplere med for at blive optaget på en given videregående uddannelse.

Derudover har man de senere år gjort et større arbejde for lette tilgangen til flere erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser ved at ændre på de bekendtgørelser, som tilsiger, hvilke erhvervsuddannelser som har adgang til videregående uddannelser. Dermed har flere erhvervsuddannede de seneste år fået adgang til flere videreuddannelsesmuligheder (UVM, 2020b). Disse tiltag er desuden i tråd med en af målsætningerne i erhvervsuddannelsesaftalen fra 2018 (Regeringen, 2018).

2.4 Data og metode

2.4.1 Datamateriale

Undersøgelsen er baseret på Danmarks Statistiks (DST) registerdata. Undersøgelsesspørgsmålene besvares ved brug af registerdata og besvares med udgangspunkt i DST's elevregister (KOTRE), register for voksen- og efteruddannelse (VEUV) og andre registre med baggrundsforhold for de studerende (BEF, UDFK, etc.). I analysen fokuserer vi på overgange til erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser på erhvervsakademier og professionshøjskoler, da mere end 90 % af de studerende med en erhvervsuddannelsesbaggrund påbegynder en af disse uddannelser. Vi fokuserer desuden på personer, som ikke også har en gymnasial uddannelse, hvilket har den konsekvens, at elever fra EUX ikke er en del af undersøgelsen.

Maritime, akademiske og kunstneriske uddannelser indgår således ikke i denne rapport. I det interaktive redskab, som er tilgængeligt på EVA's hjemmeside er overgange til maskinmesteruddannelsen dog medtaget, da uddannelsen pga. sin størrelse er interessant i analyser af overgange til og fra enkelte uddannelser.

2.4.2 Analysestrategi

Undersøgelsen er deskriptiv. Dens fokus er på at fremlægge de faktiske udviklinger henover perioden, vi betragter. Efterfølgende fokuserer analysen af dataarbejdet på at finde tegn på trends og udviklinger henover den observerede tidsperiode.

Undersøgelsen fokuserer som udgangspunkt på perioden 2010-19, dog med undtagelse af de undersøgelser, som drejer sig om de erhvervsuddannedes overgangsfrekvens inden for to år efter færdiggørelsen af deres erhvervsuddannelse – disse analyser ser som udgangspunkt på perioden

1 I aftalen "Fra folkeskole til faglært – Erhvervsuddannelser til fremtiden" fra 2018 (Regeringen, 2018) blev det besluttet at fjerne kravet om fag på C-niveau for at få afgang til GSK, hvilket styrker de erhvervsuddannedes suppleringsmuligheder.

2 Se https://www.ug.dk/adgangskortet/.

2010-17. Beslutningen om at se på overgange inden for to år efter færdiggørelse af erhvervsuddannelsen er truffet på baggrund af et behov om at kunne bruge så aktuel data som muligt. En relativt stor andel af overgangene fra erhvervsuddannelser til erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser finder sted inden for de første to år efter færdiggørelse. Godt 6 % af de erhvervsuddannede påbegynder en erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelse inden for de første to år efter færdiggørelse af erhvervsuddannelsen, mens knap 16 % påbegynder en erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelse inden for ni år. Det betyder, at de erhvervsuddannede, som påbegynder en erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelse, udgør næsten 40 % af alle erhvervsuddannede, som påbegynder en erhvervsuddannelse i op til ni år efter færdiggørelse.[3] Det er med andre ord en meget stor andel af de erhvervsuddannede, som vælger at læse videre, der gør det allerede kort tid efter, at de har færdiggjort deres erhvervsuddannelse.

Alle analyser i rapporten er gennemført på et overordnet niveau, dog ses der på forskelle mellem elever fra forskellige hovedområder på erhvervsuddannelserne eller studerende fra forskellige hovedområder på erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelser. Det er ligeledes muligt at tilgå data og figurer for mange af analyserne på uddannelsesniveau på EVA's hjemmeside her: https://www.eva.dk/datavisualisering-overgange-erhvervsuddannelse-videregaaende-uddannelse

Selve analyserne er opdelt i tre dele, som vil hjælpe med at svare på de tre undersøgelsesspørgsmål og underspørgsmålene:

- Første del fokuserer på dimittender fra landets erhvervsuddannelser og ser nærmere på, hvor stor en andel af dem, som påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelse.
- Anden del fokuserer på at beskrive de erhvervsuddannede, som oftest læser videre to år efter færdiggørelse af deres erhvervsuddannelse. Den ser desuden på, hvor de erhvervsuddannede typisk læser videre, og hvor mange de er.
- Tredje del fokuserer på, om der har været en udvikling i, hvor stor en andel af de studerende som er optaget på en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse med erhvervsuddannelsesbaggrund.

De tre dele besvarer undersøgelsesspørgsmålene på en måde, så vi fyldestgørende finder ud af, om der er sket en ændring i overgangen fra erhvervsuddannelser til erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser henover den observerede periode. Det er vigtigt at understrege, at det ikke er muligt at sige noget om, hvorvidt udviklingerne skyldes de nævnte initiativer for at styrke overgangene, da analyserne i rapporten udelukkende er af deskriptiv karakter og på den måde ikke forsøger at finde en konkret effekt af initiativerne.

2.5 Projektets organisering

Projektet er gennemført af en projektgruppe bestående af seniorkonsulent Mathias Tolstrup Wester (projektleder), konsulent Sonja Marie Staffeldt, konsulent Yakup Bas og juniorkonsulent Jens Vognstoft Pedersen.

3 De knap 40 % fremkommer ved at udregne, hvor meget 6 % udgør af de 16 %, som læser videre inden for ni år efter færdiggørelse.

3 Udviklingen i andelen af erhvervsuddannede, som læser videre

I dette kapitel ser vi nærmere på, hvor stor en andel af de erhvervsuddannede som vælger at læse videre på en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for de første to år efter at have færdiggjort deres erhvervsuddannelse. Denne andel kalder vi også overgangsfrekvensen. Vi betragter både udviklingen overordnet og nedbrudt på hovedområder. Kapitlet viser, at:

- Der overordnet set har været en uændret andel af erhvervsuddannede, som inden for de første to år påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse. Denne udvikling er indeholder dog udsving over tid og store forskelle mellem de fire hovedområder.
- Andelen af erhvervsuddannede, der læser videre på en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for de første to år efter færdiggørelsen af en erhvervsuddannelse, er faldet siden 2012 på alle hovedområder med undtagelse af hovedområdet Omsorg, sundhed og pædagogik.
- Andelen af erhvervsuddannede fra hovedområdet Omsorg, sundhed og pædagogik, som vælger at læse videre inden for de første par år efter en afsluttet erhvervsuddannelse, er steget siden 2015. Det gælder både dem, som læser videre inden for et år efter færdiggørelsen af deres erhvervsuddannelse, og dem, der læser videre efter to år.
- Der generelt er en højere andel, som videreuddanner sig fra hovedområderne Teknologi, byggeri og transport og Omsorg, sundhed og pædagogik sammenlignet med hovedområderne Fødevarer, jordbrug og oplevelser og Kontor, handel og forretningsservice.

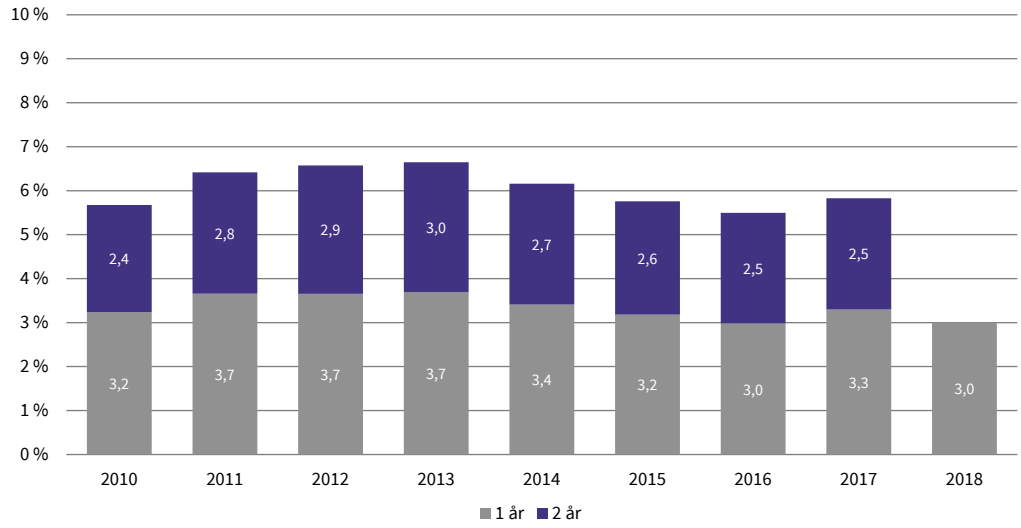
Analyserne beskæftiger sig med de mere overordnede tendenser. Hvis man er interesseret i data og figurer for enkelte uddannelser, så kan flere af disse findes i det interaktive redskab her: https://www.eva.dk/datavisualisering-overgange-erhvervsuddannelse-videregaaende-uddannelse

3.1 Overgangsfrekvensen er overordnet set stabil

Figur 3.1 viser, at der har været en nogenlunde stabil udvikling i andelen af personer, der påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter, de har gennemført en erhvervsuddannelse.

FIGUR 3.1

Andel erhvervsuddannede, som påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelsen



Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.
Note: Årstallene angiver året for færdiggørelsen af de studerendes erhvervsuddannelse. Den grå og blå farve angiver, hvor stor en andel erhvervsuddannede som påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse hhv. inden for et år efter færdiggørelse og et til to år efter færdiggørelsen. Hvis man aflæser den samlede højde af søjlerne, får man dermed andelen, som påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelse. N = 219.826.

Figuren viser, at der gennem hele perioden 2010-17 har været 5,5-6,7 % af de erhvervsuddannede, som har påbegyndt en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse. Vi ser i figuren, at der i starten af perioden så ud til at være en mindre stigning i overgangsfrekvensen, som blev efterfulgt af et fald frem mod 2016, hvor udviklingen ser ud til igen at være vendt. Andelen, som læser videre på en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelse af deres erhvervsuddannelse, har gennem hele perioden svinget omkring et niveau på cirka 6 %. De meget overordnede tendenser, som vi ser i figur 3.1, dækker dog over forskellige udviklinger på tværs af hovedområder, som vi vil belyse yderligere i de næste afsnit.

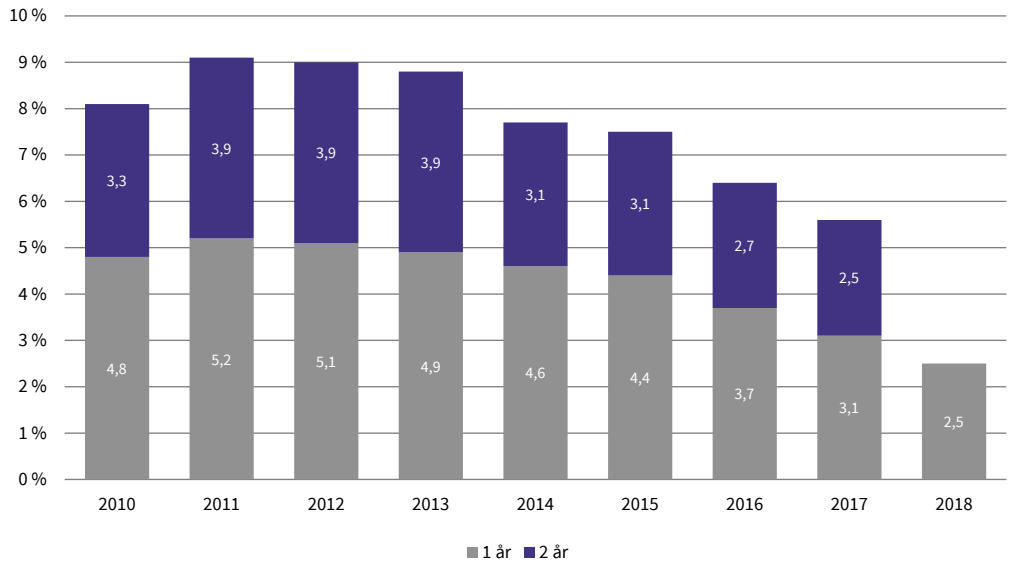
3.1.1 Fald i overgangsfrekvensen inden for hovedområdet Teknologi, byggeri og transport

Figur 3.2 viser, hvordan overgangsfrekvensen fra erhvervsuddannelser inden for hovedområdet Teknologi, byggeri og transport til erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelser har været støt faldende i perioden 2010-2018.

FIGUR 3.2

Andel erhvervsuddannede, som påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelsen

Hovedområdet Teknologi, byggeri og transport



Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.
Note: Årstallene angiver året for færdiggørelsen af de studerendes erhvervsuddannelse. Den grå og blå farve angiver, hvor stor en andel erhvervsuddannede som påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse hhv. inden for et år efter færdiggørelse og et til to år efter færdiggørelsen. Hvis man aflæser den samlede højde af søjlerne, får man dermed andelen, som påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelse. N = 74.745.

I 2011 påbegyndte 9,1 % af de erhvervsuddannede inden for Teknologi, byggeri og transport en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for de første to år efter færdiggørelsen af deres erhvervsuddannelse. Siden da er andelen faldet støt, så der i 2017 blot var 5,6 %, som fortsatte på en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse efter færdiggørelsen af deres erhvervsuddannelse. Billedet er det samme, om man ser på det første eller det andet år efter færdiggørelsen af en erhvervsuddannelse.

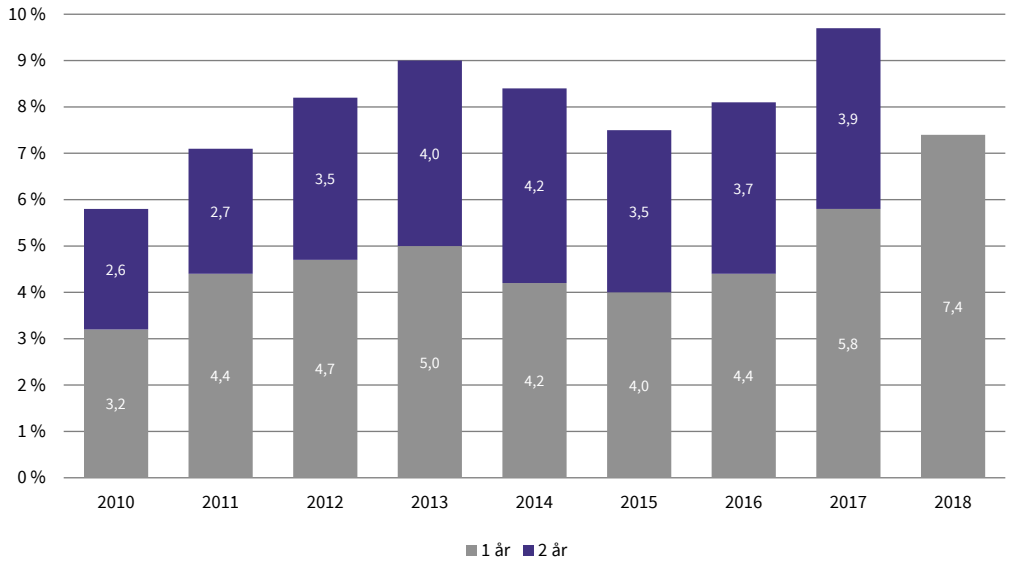
3.1.2 Stigning i overgangsfrekvensen for hovedområdet Omsorg, sundhed og pædagogik

Figur 3.3 viser, hvordan udviklingen i overgangsfrekvensen fra erhvervsuddannelser inden for hovedområdet Omsorg, sundhed og pædagogik er steget siden 2015.

FIGUR 3.3

Andel erhvervsuddannede, som påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelsen

Hovedområdet Omsorg, sundhed og pædagogik



Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.
Note: Årstallene angiver året for færdiggørelsen af de studerendes erhvervsuddannelse. Den grå og blå farve angiver, hvor stor en andel erhvervsuddannede som påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse hhv. inden for et år efter færdiggørelse og et til to år efter færdiggørelsen. Hvis man aflæser den samlede højde af søjlerne, får man dermed andelen, som påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelse. N = 63.041.

Figuren viser, at overgangsfrekvensen i første omgang toppede i 2013 med 9,0 %, hvorefter der skete et fald frem mod 2015, hvor den tilsvarende andel var 7,5 %. Siden 2015 har der dog været en stor stigning, således at det i 2017 var 9,7 % af de færdiguddannede, som læste videre inden for de første to år.

Figuren viser også, at størstedelen af denne stigning skal findes i, at der har været en meget stor stigning i, hvor mange der læser videre allerede inden for det første år efter færdiggørelsen af en erhvervsuddannelse. Her er det værd at bemærke, at stigningen ser ud til at fortsætte ind i 2018, hvor hele 7,4 % af de færdiguddannede havde påbegyndt en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for det første år efter en afsluttet erhvervsuddannelse. Det er en stigning på 1,6 procentpoint i forhold til året før og 3 procentpoint i forhold til to år før.

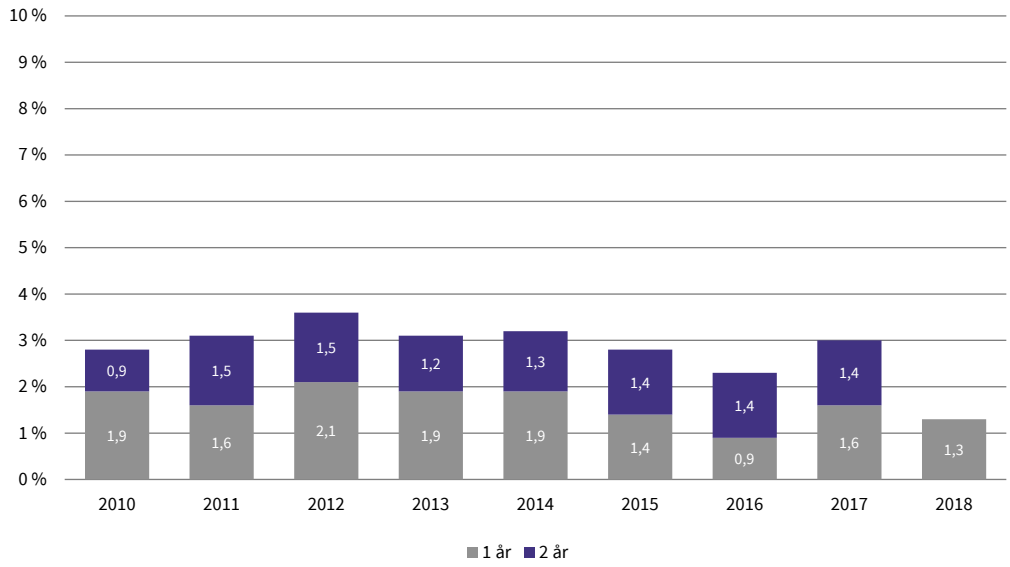
3.1.3 Lille fald i overgangsfrekvensen inden for hovedområdet Fødevarer, jordbrug og oplevelser

Figur 3.4 viser, hvordan der siden 2012 har været et lille fald i andelen af erhvervsuddannede inden for hovedområdet Fødevarer, jordbrug og oplevelser, som påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelse.

FIGUR 3.4

Andel erhvervsuddannede, som påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelsen

Hovedområdet Fødevarer, jordbrug og oplevelser



Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.
Note: Årstallene angiver året for færdiggørelsen af de studerendes erhvervsuddannelse. Den grå og blå farve angiver, hvor stor en andel erhvervsuddannede som påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse hhv. inden for et år efter færdiggørelse og et til to år efter færdiggørelsen. Hvis man aflæser den samlede højde af søjlerne, får man dermed andelen, som påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelse. N = 28.762.

I 2012 var der 3,6 % af de færdiguddannede, som påbegyndte en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse efter færdiggørelse af deres erhvervsuddannelse, mens det i 2017 var 3,0 %. Desuden viser figuren, at der i det hele taget er markant færre, som påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for dette hovedområde, sammenlignet med de hovedområder, som er gennemgået ovenfor.

Det er værd at bemærke, at der ses en stigning i andelen, som vælger at læse videre inden for to år efter færdiggørelse af deres erhvervsuddannelse fra 2016 til 2017. Det er dog svært at sige noget sikkert om, hvorvidt det er en tendens, som vil fortsætte, eller om andelen sidenhen falder igen.

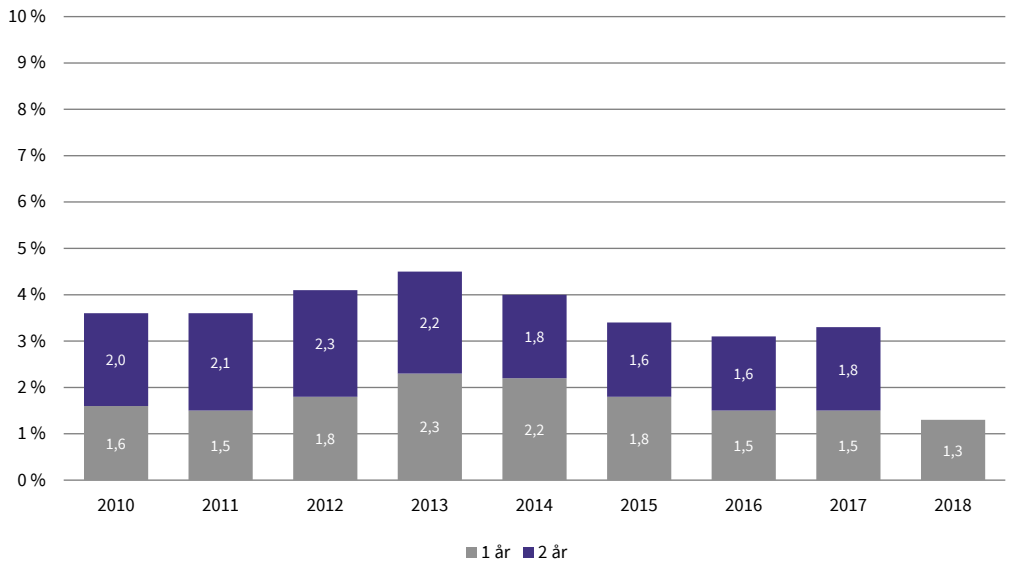
3.1.4 Fald i overgangsfrekvensen inden for hovedområdet Kontor, handel og forretningsservice

Figur 3.5 viser, at der i perioden fra 2013 til 2017 skete et fald i andelen af personer med en erhvervsuddannelse inden for hovedområdet Kontor, handel og forretningsservice, som påbegyndte en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for de første to år efter færdiggørelsen af en erhvervsuddannelse.

FIGUR 3.5

Andel erhvervsuddannede, som påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelsen

Hovedområdet Kontor, handel og forretningsservice



Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.
Note: Den grå og blå farve angiver, hvor stor en andel erhvervsuddannede som påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse hhv. inden for et år efter færdiggørelse og et til to år efter færdiggørelsen. Hvis man aflæser den samlede højde af søjlerne, får man dermed andelen, som påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelse. N = 40.911.

Figuren viser, at 5,5 % af de erhvervsuddannede fra 2013 påbegyndte en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelse af deres erhvervsuddannelse. I 2017 var den tilsvarende andel 3,3 %. Figuren viser dog, at der er tegn på, at faldet i andelen af erhvervsuddannede inden for hovedområdet, der læser videre, enten er stoppet eller vendt, når vi betragter udviklingen fra 2016 til 2017. Det er dog svært at sige noget entydigt om dette på baggrund af et enkelt års udvikling.

4 Karakteristik af erhvervsuddannede, som videreuddanner sig

I dette kapitel ser vi nærmere på, hvad der karakteriserer erhvervsuddannede der påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelsen af deres erhvervsuddannelse i perioden 2010-17. Det er interessant at se nærmere på, da det giver et indtryk af, hvilke erhvervsuddannede som primært er i målgruppen for at tage en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse. Analyserne viser, at:

- En større andel erhvervsuddannede med relativt høje karakterer på tværs af matematik og dansk fra grundskolen læser videre inden for to år efter færdiggørelse sammenlignet med erhvervsuddannede med relativt lave karakterer fra grundskolen
- En større andel unge erhvervsuddannede (16-25 år) læser videre inden for to år efter færdiggørelse sammenlignet med ældre erhvervsuddannede over 25 år
- Andelen af mænd og kvinder, der vælger at læse videre, er stort set ens, ligesom der ikke er nævneværdig forskel på andelen af personer med etnisk dansk herkomst eller indvandrere og efterkommere, som vælger at læse videre
- Erhvervsuddannede med lave karakterer fra grundskolen udgør en større og større samlet andel af de erhvervsuddannede, som påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse kort tid efter færdiggørelsen af deres erhvervsuddannelse i perioden 2010-17.

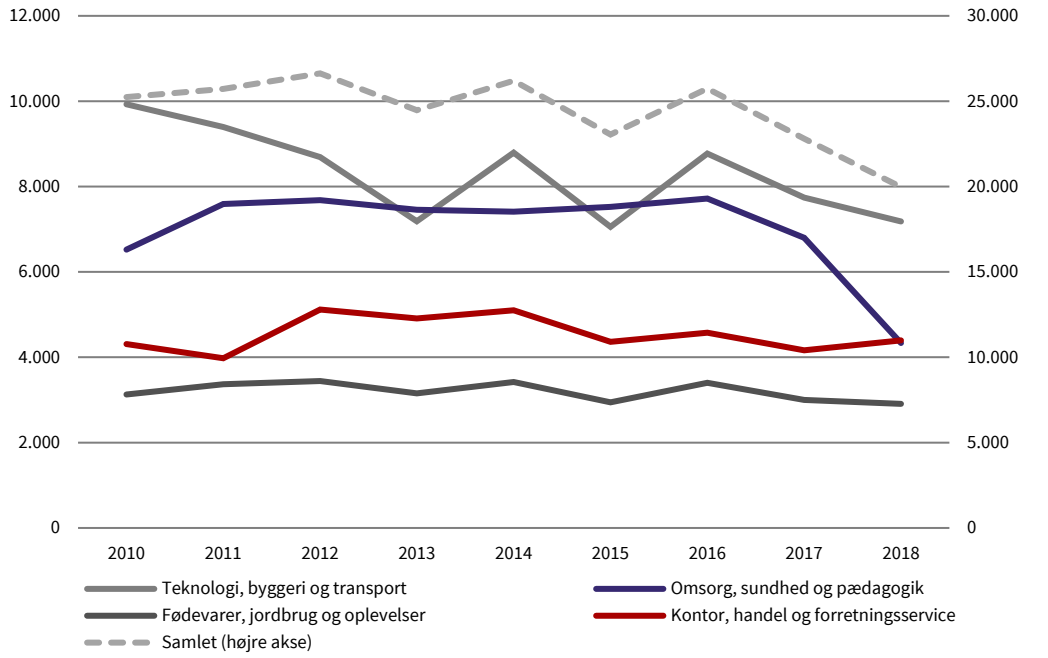
Analyserne beskæftiger sig med de mere overordnede tendenser. Hvis man er interesseret i data og figurer for enkelte uddannelser, så kan flere af disse findes i det interaktive redskab her: https://www.eva.dk/datavisualisering-overgange-erhvervsuddannelse-videregaaende-uddannelse

4.1 Færre tager en erhvervsuddannelse

Figur 4.1 viser, hvor mange personer som har færdiggjort en erhvervsuddannelse i perioden 2010-2018 samlet set og fordelt på hovedområder.

FIGUR 4.1

Antal færdiggjorte erhvervsuddannelser fra 2010-2018, samlet og fordelt på hovedområder



Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.
Note: Det samlede antal færdiggjorte fra erhvervsuddannelserne (den grå stiplede linje) skal aflæses på højreaksen. N = 219.826.

Figuren viser, at der i 2010 var godt 25.000 personer, som færdiggjorde en erhvervsuddannelse, mens det tal i 2018 var faldet til knap 20.000 personer, svarende til et fald på omkring 20 %. Dette tal dækker over forskelle på tværs af de fire hovedområder. I 2018 var der flest personer, som uddannede sig inden for hovedområdet Teknologi, byggeri og transport, mens omtrent lige mange gennemførte en uddannelse inden for hovedområderne Omsorg, sundhed og pædagogik eller Kontor, handel og forretningsservice, og færrest personer uddannede sig inden for hovedområdet Fødevarer, jordbrug og oplevelser.

Forskellige udviklinger inden for de fire hovedområder

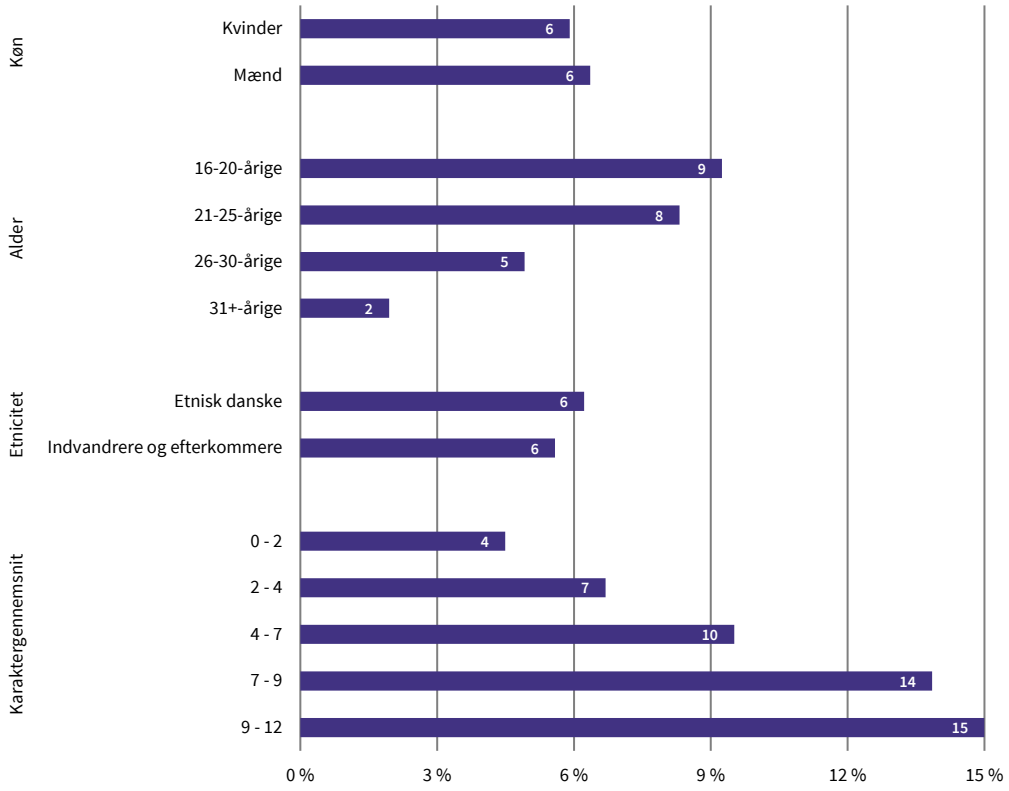
Figur 4.1 viser også, at der har fundet forskellige udviklinger sted henover årene på tværs af hovedområderne. Fx har der ikke været den store ændring i antallet af personer, som uddanner sig inden for hovedområderne Kontor, handel og forretningsservice og Fødevarer, jordbrug og oplevelser. Til gengæld er antallet af personer, som færdiggør en uddannelse inden for hovedområdet Teknologi, byggeri og transport faldet fra knap 10.000 personer til godt 7.000. Det svarer til et fald på cirka 30 % henover perioden. På samme måde var der i 2011 mere end 7.500 personer, som uddannede sig inden for hovedområdet Omsorg, sundhed og pædagogik, mens der i 2018 blot var godt 4.300 personer, som gjorde det samme. Det svarer til et fald på mere end 40 %.

4.2 Særligt unge erhvervsuddannede og dem med høje karakterer fra grundskolen læser videre

Figur 4.2 viser, hvordan andelen af personer, som vælger at læse videre på en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelsen af deres erhvervsuddannelse, fordeler sig på forskellige baggrundskarakteristika. De største forskelle ses, når vi kigger på tværs af alders- og karaktergrupper, som viser, at de unge erhvervsuddannede og dem med høje karakterer fra grundskolen oftere læser videre.

FIGUR 4.2

Andel, der vælger at læse videre inden for to år efter færdiggørelse af erhvervsuddannelse, fordelt på baggrundskarakteristika



Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.
Note: Karaktergennemsnit fra folkeskolen er baseret på karakterer i dansk og matematik. Da grundskolekarakterer først er tilgængelige i Danmarks Statistiks registre fra skoleåret 2001/02, er der en gruppe af voksne erhvervsuddannede, der ikke indgår i analyserne med hensyn til karaktergennemsnit. Da analyserne ser på erhvervsuddannede, der gennemførte deres erhvervsuddannelse i perioden 2010-2017, indgår i 2010 kun erhvervsuddannede op til omkring 23 år, mens der i det sidste analyseår, 2017, indgår erhvervsuddannede op til 30 år. N (karakterer) = 116.840. N (køn, alder, etnicitet) = 193.780.

Mænd og kvinder læser i lige høj grad videre

Figuren viser, at cirka 6 % af både mænd og kvinder påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter, at de har færdiggjort deres erhvervsuddannelse.

Yngre erhvervsuddannede videreuddanner sig i højere grad end ældre erhvervsuddannede

Derudover viser figur 4.2, at der er en klar tendens til, at det primært er yngre personer, der vælger at læse videre efter færdiggørelsen af deres erhvervsuddannelse. Det er således godt 9 % af de 16-20-årige, som vælger at læse videre, mens det samme gælder for cirka 8 % af gruppen af 21-25-årige. Herefter følger et fald, da henholdsvis 5 % og 2 % af personer i aldersgrupperne 26-30-årige og 31+-årige vælger at læse videre. Tallene viser dermed forholdsvist klart, at jo ældre man er, når man færdiggør sin erhvervsuddannelse, desto lavere er sandsynligheden for, at man vælger at starte på en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelsen af erhvervsuddannelsen.

Ingen forskel i etnisk baggrund blandt erhvervsuddannede, der læser videre

Figur 4.2 viser også, at der ikke er en betydelig forskel på, i hvilken grad personer med etnisk dansk oprindelse eller personer, som er indvandrere eller efterkommere, vælger at læse videre på en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse. Lidt over 6 % af personer med etnisk dansk oprindelse læser videre inden for to år efter færdiggørelsen af deres erhvervsuddannelse, mens det samme gælder for lidt under 6 % af personer med indvandrer- eller efterkommerbaggrund.

En større andel erhvervsuddannede med høje karakterer i dansk og matematik fra grundskolen videreuddanner sig

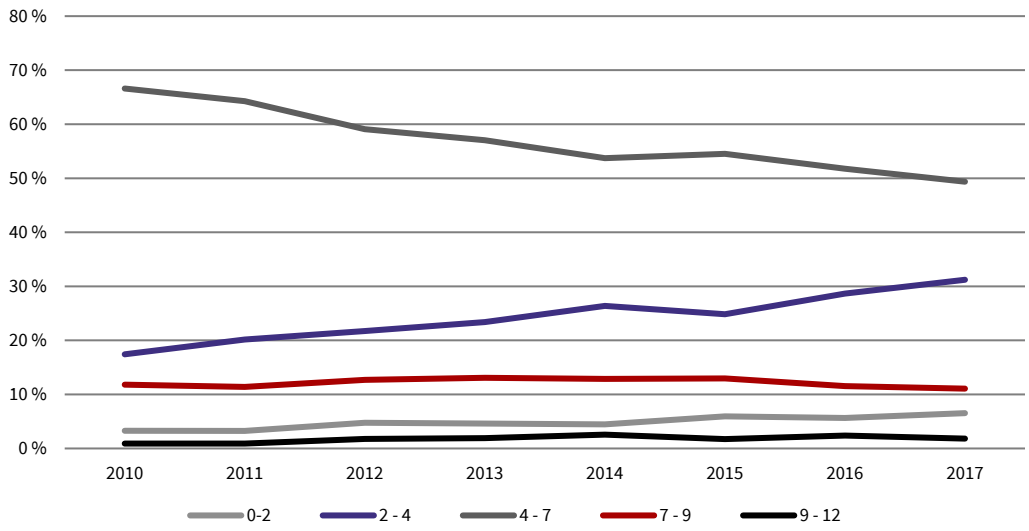
Endelig viser figur 4.2, at der er stor forskel på, hvor stor en andel der vælger at læse videre på baggrund af deres af karakterer i dansk og matematik fra grundskolen. Vi kan se, at blot 4 % af personer med en erhvervsuddannelse, som har fået et karaktergennemsnit mellem 0 og 2, vælger at læse videre efter færdiggørelse af erhvervsuddannelsen. Det gælder tilsvarende for hhv. 14 % og 15 % for personer med et karaktergennemsnit mellem 7 og 9 og over 9. Der er altså stor forskel på, hvor mange der vælger at læse videre relativt hurtigt efter færdiggørelse af deres erhvervsuddannelse, når vi ser på tværs af karaktergennemsnit fra grundskolen. Vi ser tilmed, at sammenhængen er entydig, da et højere karaktergennemsnit i dansk og matematik konsekvent er forbundet med en højere andel, som vælger at læse en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelse af erhvervsuddannelsen.

4.2.1 Erhvervsuddannede med lave karakterer fra grundskolen fylder mere og mere blandt alle erhvervsuddannede, som læser videre

Figur 4.3 viser, hvordan andelen af personer med forskellige karaktergennemsnit fra grundskolen har ændret sig henover perioden 2010-2017 for personer, som har påbegyndt en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelsen af erhvervsuddannelsen.

FIGUR 4.3

Udvikling i karakterer fra folkeskolen for personer, som er optaget på en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelse



Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.
Note: Karaktergennemsnit i grundskolen er baseret på karakterer i dansk og matematik. Da grundskolekarakterer først er tilgængelige i Danmarks Statistiks registre fra skoleåret 2001/02, er der en gruppe af voksne erhvervsuddannede, der ikke indgår i disse analyser, da de har afsluttet grundskolen før dette skoleår. N = 116.840.

Figuren viser, at flertallet af de studerende, som læser videre på en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for de første to år efter færdiggørelsen af deres erhvervsuddannelse, har et karaktergennemsnit fra grundskolen mellem 4 og 7. Det ses dog tydligt, at denne gruppe udgør en mindre og mindre andel af de, som læser videre i løbet af perioden. Omvendt udgør erhvervsuddannede med et karaktergennemsnit mellem 2 og 4 en større og større andel af dem, som videreuddanner sig i løbet af perioden.

Samlet set betyder udviklingen i figur 4.3, at gruppen af erhvervsuddannede, som påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse, består af en større andel med lave karakterer fra grundskolen (2-4) og en lavere andel med middelkarakterer (4-7). Det betyder, at gruppen, som vælger at læse videre efter færdiggørelsen af en erhvervsuddannelse, i højere grad nu end tidligere udgøres af personer, som har lave karakterer fra grundskolen. Udviklingen i disse andele spejler til en vis grad den generelle udvikling af elever på erhvervsuddannelser, hvor personer med lave karakterer fra folkeskolen i det hele taget fylder relativt mere i den observerede periode.[4] Den generelle udvikling kan dog ikke forklare hele udviklingen i figur 4.3.

Udviklingen i figur 4.3 står ikke i modsætning til udviklingen i figur 4.2, der viser, at en højere andel af erhvervsuddannede med høje karakterer videreuddanner sig, da der er meget forskellige antal erhvervsuddannede i de to grupper. Erhvervsuddannede med karaktergennemsnit fra grundskolen

4 Det er her væsentligt at huske på, at indførslen af karakterkrav til erhvervsuddannelser ikke kan ses i analyserne, da vi her ser på erhvervsuddannede, som færdiggjorde deres uddannelse i 2017, og karakterkravet blev indført i 2015.

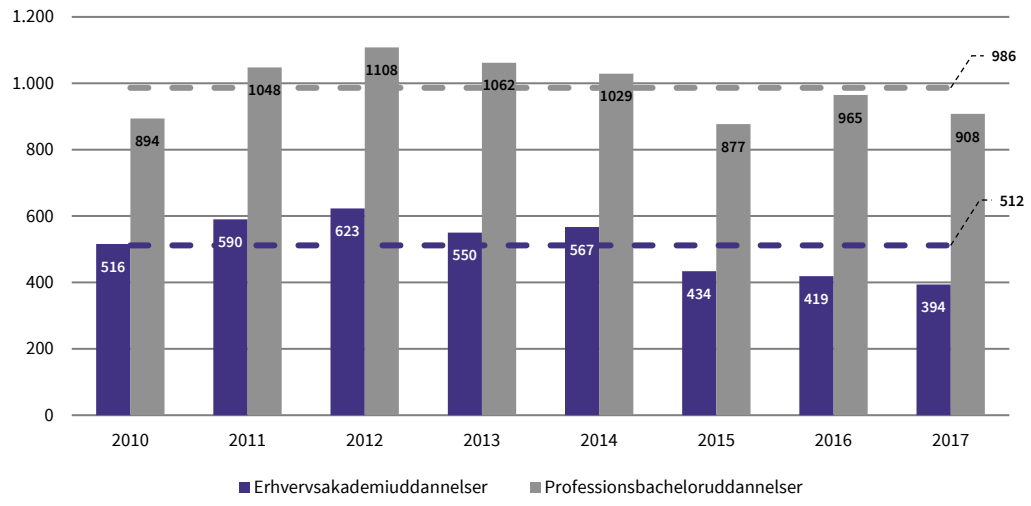
mellem 2 og 7 udgør således langt størstedelen af de erhvervsuddannede, hvorfor denne gruppe med stor sandsynlighed også altid vil udgøre den største andel af dem, der læser videre. Figur 4.2 fokuserer omvendt på overgangsfrekvensen inden for hver af grupperne, og her viser det sig, at der er en større andel, som læser videre, blandt erhvervsuddannede, som havde høje karakterer i grundskolen.

4.3 Flertallet af erhvervsuddannede læser videre på en professionsbacheloruddannelse

Figur 4.4 viser, hvordan de erhvervsuddannede, som vælger at læse videre inden for to år efter færdiggørelse, fordeler sig på erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser.

FIGUR 4.4

Antal erhvervsuddannede, som påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelse, fordelt på sektor



Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.
Note: Figuren viser det samlede antal erhvervsuddannede, som læser videre på en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelse. For at se det samlede antal erhvervsuddannede i perioden henvises til figur 4.1. De stiplede linjer viser det gennemsnitlige antal erhvervsuddannede, som påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelse på enten erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelser. N = 11.984.

Figur 4.4 viser, at der igennem hele perioden er flest erhvervsuddannede, som læser videre på professionsbacheloruddannelser sammenlignet med erhvervsakademiuddannelser. Set over hele perioden er det cirka to ud af tre (66 %) af de erhvervsuddannede, der påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelse, som vælger en professionsbacheloruddannelse. Blandt de erhvervsuddannede, der færdiggjorde deres erhvervsuddannelse i 2017 og påbegyndte en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for de første to år herefter, var der således 908 personer, som startede på en professionsbacheloruddannelse, mens der var 394 personer, som påbegyndte en erhvervsakademiuddannelse.

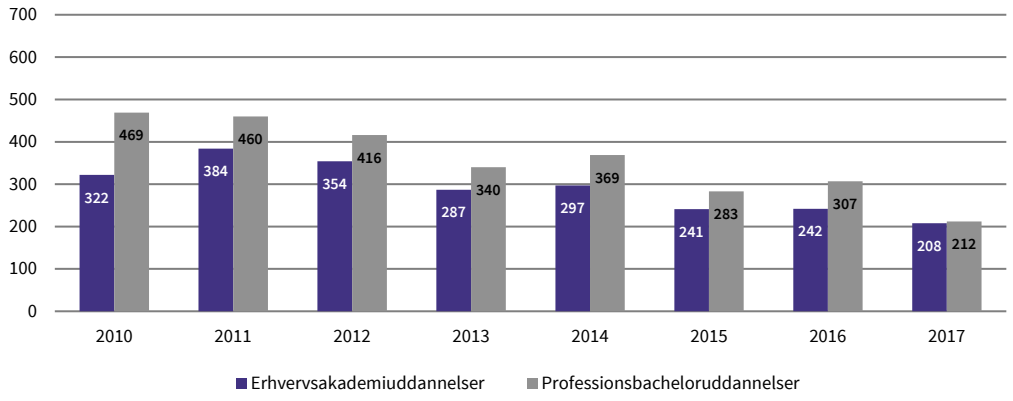
Overgangen fra erhvervsuddannelser til enten erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelser varierer meget på tværs af de forskellige hovedområder inden for erhvervsuddannelser. De følgende afsnit ser nærmere på disse forskelle.

4.3.1 Erhvervsuddannede fra Teknologi, byggeri og transport, som læser videre, starter på begge uddannelsestyper

Figur 4.5 viser, hvor mange med en erhvervsuddannelse inden for hovedområdet Teknologi, byggeri og transport som påbegynder enten en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelse af deres erhvervsuddannelse.

FIGUR 4.5

Antal erhvervsuddannede, som påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelse, Teknologi, byggeri og transport



Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.
Note: Figuren viser det samlede antal erhvervsuddannede fra hovedområdet Teknologi, byggeri og transport, som læser videre på en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelse. For at se det samlede antal erhvervsuddannede fra dette hovedområde i perioden henvises til figur 4.1. N = 5.191.

Figuren viser, at der har været en udvikling i, hvor de erhvervsuddannede fra hovedområdet Teknologi, byggeri og transport læser videre. Blandt erhvervsuddannede, som færdiggjorde deres erhvervsuddannelse i 2017 og valgte at læse videre inden for to år, er det således stort set lige mange, som læser videre på en erhvervsakademiuddannelse som på en professionsbacheloruddannelse, hvorimod der ellers gennem hele perioden før 2017 har været flest, som har læst videre på professionsbacheloruddannelser.

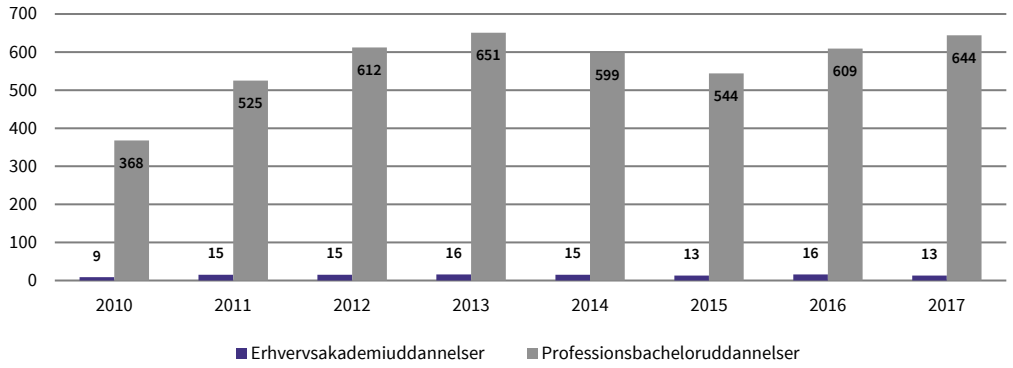
Det billede, vi ser i figur 4.5, udgøres i overvejende grad af erhvervsuddannede, som læser videre på enten bygningskonstruktør- eller maskinmesteruddannelsen blandt professionsbacheloruddannelserne eller på installatør- og teknologuddannelserne blandt erhvervsakademiuddannelserne.

4.3.2 Næsten alle erhvervsuddannede fra Omsorg, sundhed og pædagogik, som læser videre, starter på en professionsbacheloruddannelse

Figur 4.6 viser, hvor mange med en erhvervsuddannelse inden for hovedområdet Omsorg, sundhed og pædagogik, der læser videre inden for to år efter færdiggørelsen af deres erhvervsuddannelse.

FIGUR 4.6

Antal erhvervsuddannede, som påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelse, Omsorg, sundhed og pædagogik



Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.
Note: Figuren viser det samlede antal erhvervsuddannede fra hovedområdet Omsorg, sundhed og pædagogik, som læser videre på en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelse. For at se det samlede antal erhvervsuddannede fra dette hovedområde i perioden henvises til figur 4.1. N = 4.664.

Figuren viser, at personer uddannet fra dette hovedområde, som videreuddanner sig på en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelse, i langt overvejende grad læser videre på professionsbacheloruddannelser, hvilket ikke er overraskende, da det er her de fleste fagligt beslægtede videregående uddannelser befinder sig.

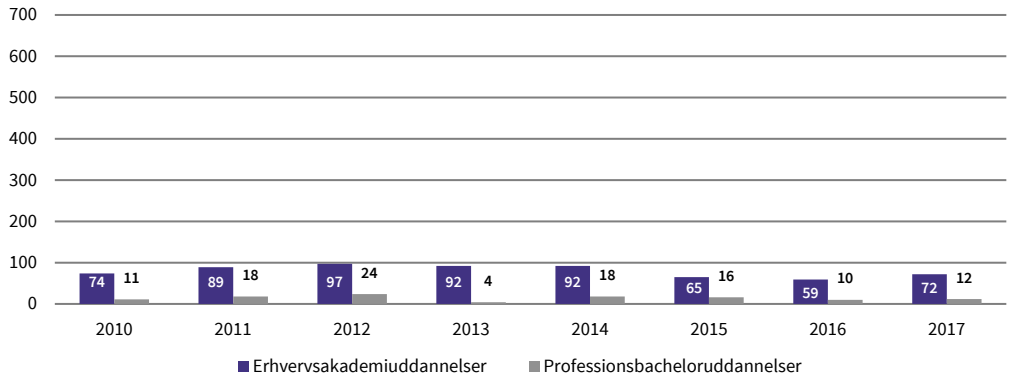
Billedet i figur 4.6 tegnes i høj grad af uddannelserne til social- og sundhedsassistent og pædagogisk assistent, hvor mange vælger at læse videre på henholdsvis sygeplejerske- og pædagoguddannelsen, som er to af de største professionsbacheloruddannelser

4.3.3 De fleste erhvervsuddannede fra Fødevarer, jordbrug og oplevelser, som læser videre, starter på en erhvervsakademiuddannelse

Figur 4.7 viser, hvor mange med en erhvervsuddannelse inden for hovedområdet Fødevarer, jordbrug og oplevelser, der læser videre inden for to år efter færdiggørelse.

FIGUR 4.7

Antal erhvervsuddannede, som påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelse, Fødevarer, jordbrug og oplevelser



Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.
Note: Figuren viser det samlede antal erhvervsuddannede fra hovedområdet Fødevarer, jordbrug og oplevelser, som læser videre på en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelse. For at se det samlede antal erhvervsuddannede fra dette hovedområde i perioden henvises til figur 4.1. N = 753.

Figuren viser, at erhvervsuddannede fra hovedområdet Fødevarer, jordbrug og oplevelser, som påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelse, i størstedelen af tilfældene vælger at læse på en erhvervsakademiuddannelse.

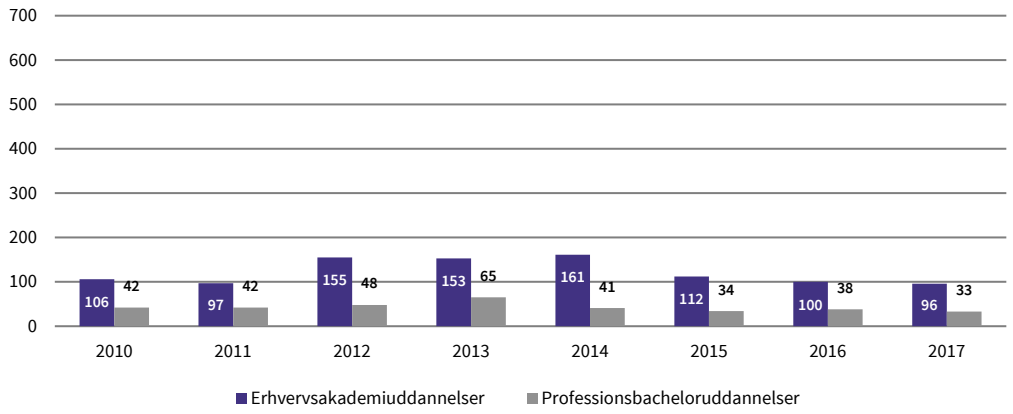
Cirka 90 % af de erhvervsuddannede med en baggrund i hovedområdet Fødevarer, jordbrug og oplevelser, som efterfølgende påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse, gør det på tre specifikke erhvervsakademiuddannelser, nemlig jordbrugsteknolog, procesteknolog og serviceøkonom.

4.3.4 De fleste erhvervsuddannede fra Kontor, handel og forretningsservice, som læser videre, starter på en erhvervsakademiuddannelse

Figur 4.8 viser, hvor mange med en erhvervsuddannelse inden for hovedområdet Kontor, handel og forretningsservice, der læser videre inden for to år efter færdiggørelsen af en erhvervsuddannelse.

FIGUR 4.8

Antal erhvervsuddannede, som påbegynder en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelse, Kontor, handel og forretningsservice



Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.
Note: Figuren viser det samlede antal erhvervsuddannede fra hovedområdet Kontor, handel og forretningsservice, som læser videre på en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse inden for to år efter færdiggørelse. For at se det samlede antal erhvervsuddannede fra dette hovedområde i perioden henvises til figur 4.1. N = 1.323.

Hovedområdet Kontor, handel og forretningsservice har det til fælles med hovedområdet Fødevarer, jordbrug og oplevelser, at flertallet af dem, som læser videre på en erhvervsakademi- og professionsbachelor inden for to år efter færdiggørelse, påbegynder en erhvervsakademiuddannelse.

Billedet i figur 4.8 tegnes primært af erhvervsuddannede, som læser videre på en af de merkantile erhvervsakademiuddannelser til handels-, markedsførings-, service- eller finansøkonom, mens de, som læser videre på professionsbacheloruddannelserne, primært gør det på uddannelsen i offentlig administration.

5 Erhvervsuddannede på erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser

Dette kapitel belyser udviklingen i andelen af studerende på erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne, som er erhvervsuddannede. Vi fokuserer i kapitlet på, om de erhvervsuddannede udgør en konstant andel af alle optagede på erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelserne, eller om der er en tendens til, at personer med en erhvervsuddannelse fylder mere eller mindre på landets erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser. Vi koncentrerer os i øvrigt om erhvervsuddannede, som ikke også har en gymnasial uddannelse, da de skal være optaget på baggrund af deres erhvervsuddannelse. Kapitlet viser, at:

- Erhvervsuddannede uden en gymnasial uddannelse i 2019 udgjorde 10 % af de studerende på både erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne. Andelen af erhvervsuddannede på erhvervsakademiuddannelser har været faldende gennem perioden, mens den har været nogenlunde stabil på professionsbacheloruddannelser.
- Der er stor forskel på, hvor meget de erhvervsuddannede fylder på tværs af hovedområder på erhvervsakademiuddannelserne. De udgør således henholdsvis 17 % og 12 % på de tekniske og sundhedsfaglige erhvervsakademiuddannelser, mens de blot udgør henholdsvis 4 % og 3 % af de studerende på erhvervsakademiuddannelser inden for det samfundsfaglige/økonomisk-merkantile og det kommunikationsfaglige område.
- Andelen af erhvervsuddannede på de tekniske erhvervsakademiuddannelser er faldet henover perioden. I 2012 udgjorde de knap 22 % af de studerende, mens det i 2019 var 17 %.
- De erhvervsuddannede fylder mest på de tekniske professionsbacheloruddannelser, hvor de i 2019 udgjorde cirka 14 % af de studerende, mens de på de øvrige hovedområder udgjorde mellem 1 % og 6 %.
- Andelen af erhvervsuddannede på de tekniske professionsbacheloruddannelser er i perioden faldet fra godt 21 % i 2012 til knap 14 % i 2019.

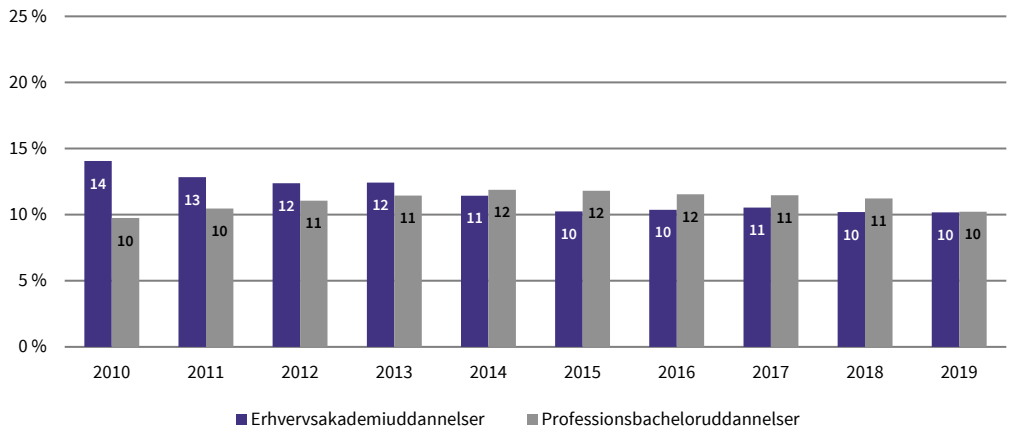
Analyserne beskæftiger sig med de mere overordnede tendenser. Hvis man er interesseret i data og figurer for enkelte uddannelser, så kan flere af disse findes i det interaktive redskab her: https://www.eva.dk/datavisualisering-overgange-erhvervsuddannelse-videregaaende-uddannelse

5.1 Hver tiende studerende på erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne er erhvervsuddannet

Figur 5.1 viser, hvordan udviklingen i andelen af studerende på erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelsen har været i perioden 2010-2019.

FIGUR 5.1

Udvikling i andelen af studerende på erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser, som har en erhvervsuddannelse (%)



Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.
Note: Andelen af studerende med en erhvervsakademiuddannelse på erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelserne dækker her over de studerende, som ikke også har taget en gymnasial uddannelse og derfor er optaget på baggrund af deres erhvervsuddannelse. Andelen er taget ud af samtlige optagne på henholdsvis erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne. N (erhvervsakademiuddannelser) = 119.917. N (professionsbacheloruddannelser) = 251.296.

Figuren viser, at der gennem hele perioden er en nogenlunde lige stor andel studerende på professionsbacheloruddannelserne, som har en erhvervsuddannelse, mens den har været faldende på erhvervsakademiuddannelserne. For professionsbacheloruddannelserne har den således ligget konstant mellem 10 % og 12 %, mens den henover perioden er faldet fra 14 % til 10 % for erhvervsakademiuddannelserne.

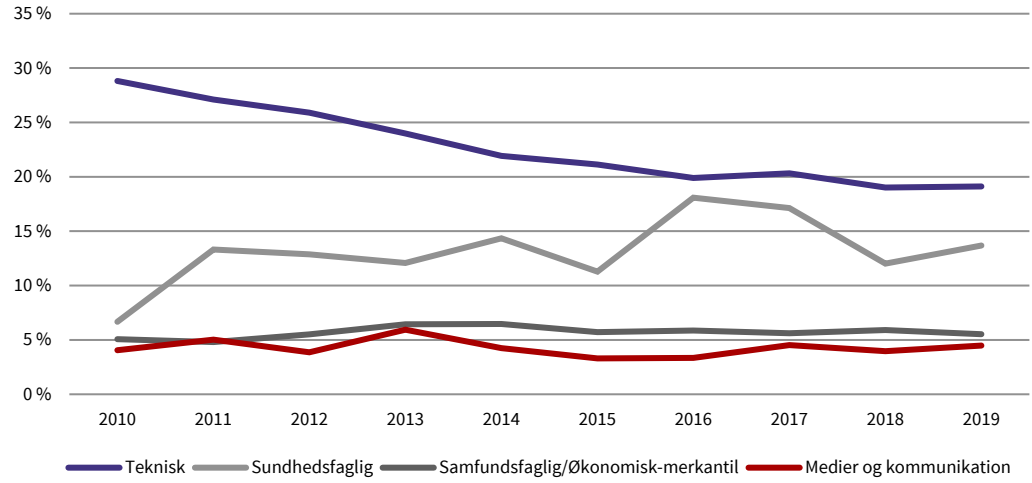
Ligesom med flere af de tidligere analyser i rapporten er der også her store forskelle på udviklingerne og absolutte niveauer af andelen af erhvervsuddannede studerende, når vi ser på tværs af hovedområder inden for hver uddannelsestype. De næste par afsnit dykker derfor ned i, hvordan udviklingerne og andelene generelt ser ud på tværs af hovedområder inden for henholdsvis erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser.

5.1.1 Stor forskel på andelen af erhvervsuddannede på tværs af hovedområder på erhvervsakademiuddannelserne

Figur 5.2 viser udviklingen i andelen af optagne på erhvervsakademiuddannelser med en erhvervsuddannelsesbagrund fordelt på hovedområder.

FIGUR 5.2

Udviklingen i andelen af studerende på erhvervsakademiuddannelserne med en erhvervsuddannelse, fordelt på hovedområder (%)



Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.
Note: Andelen af studerende med en erhvervsakademiuddannelse på erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelserne dækker her over de studerende, som ikke også har taget en gymnasial uddannelse og derfor er optaget på baggrund af deres erhvervsuddannelse. Andelen er taget ud af samtlige optagne på henholdsvis erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne. N (Teknisk) = 40.156. N (Sundhedsfaglig) = 2.513. N (Samfundsfaglig/Økonomisk-merkantil) = 62.647. N (Medier og kommunikation) = 14.601.

Figuren viser, at der er stor forskel på, hvor stor en andel studerende inden for de fire hovedområder der har en erhvervsuddannelsesbaggrund. I 2019 var det således 19,1 % af de optagne på de tekniske uddannelser, som havde erhvervsuddannelsesbaggrund, mens den blot var 4,5 % af de optagne på uddannelser inden for medier og kommunikation. For sundhedsfaglige uddannelser var andelen 13,7 %, mens den var 5,5 % for uddannelser inden for det samfundsfaglige/økonomisk-merkantile område.

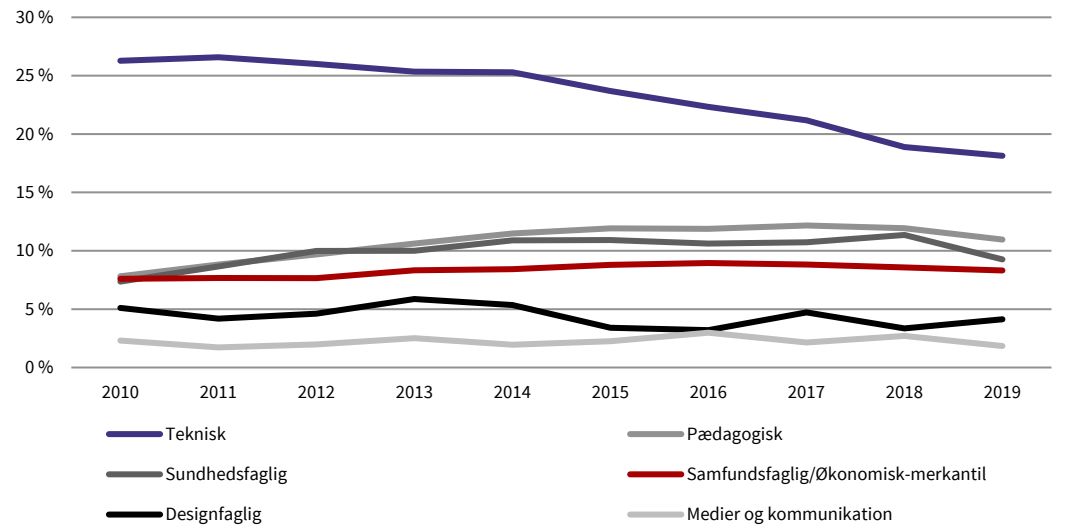
Figuren viser desuden, hvordan udviklingen har været i andelen af studerende inden for de fire hovedområder, som har en erhvervsuddannelsesbaggrund. Vi ser, at der i perioden har været et fald i andelen med en erhvervsuddannelsesbaggrund, som optages på de tekniske uddannelser. I 2010 var andelen således 28,8 %, mens den i 2019 var 19,1 %, hvilket svarer til et fald på 9,7 procentpoint. For de øvrige hovedområder har der set over hele perioden ikke været den store udvikling, om end de sundhedsfaglige uddannelser oplevede en kraftig stigning i andelen fra 2010-11 og både stigning og fald i andelen i perioden 2015-2018.

5.1.2 Fald i andelen af erhvervsuddannede studerende på tekniske professionsbacheloruddannelser

Figur 5.3 viser, hvor stor en andel af de studerende på de forskellige hovedområder på professionsbacheloruddannelserne, der har en erhvervsuddannelse.

FIGUR 5.3

Udviklingen i andel studerende på professionsbacheloruddannelserne med en erhvervsuddannelse, fordelt på hovedområder (%)



Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.
Note: Andelen af studerende med en erhvervsakademiuddannelse på erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelserne dækker her over de studerende, som ikke også har taget en gymnasial uddannelse og derfor er optaget på baggrund af deres erhvervsuddannelse. Andelen er taget ud af samtlige optagne på henholdsvis erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne. N (Teknisk) = 29.988. N (Pædagogisk) = 91.217. N (Sundhedsfaglig) = 67.297. N (Samfundsfaglig/Økonomisk-merkantil) = 47.194. N (Designfaglig) = 4.871. N (Medier og kommunikation) = 10.729.

Vi ser i figuren, at andelen af erhvervsuddannede er højest på de tekniske uddannelser, hvor det i 2019 var 18,1 % af de studerende, som havde en erhvervsuddannelsesbaggrund. For det pædagogiske, sundhedsfaglige og samfundsfaglige/økonomisk-merkantile hovedområde lå andelen et sted mellem 7,5 % og 12,2 % gennem hele perioden. Endelig lå andelen for det designfaglige hovedområde og hovedområdet for medier og kommunikation mellem 2 % og 6 % gennem hele perioden.

Vi ser desuden i figuren, at der ikke er sket nogen nævneværdig udvikling i andelen for fem ud af seks hovedområder, mens andelen på de tekniske uddannelser er faldet stødt henover perioden. I 2010 var andelen af studerende med en erhvervsuddannelse på de tekniske uddannelser således 26,3 %, mens den i 2019 var faldet til 18,1 %, hvilket er et fald på 8,2 procentpoint.

Appendiks A – Litteraturliste

AE. (2021). *Danmark mangler 99.000 faglærte i 2030.* Lokaliseret 10. marts 2021 på https://www.ae.dk/analyse/2021-03-danmark-mangler-99000-faglaerte-i-2030.

EVA. (2018). *Fleksibilitet i ungdomsuddannelsessystemet*. København: Danmarks Evalueringsinstitut.

Pilegaard, T. J., Christensen, V. T., Larsen, B. Ø. (2012). Muligheder og barrierer for videregående uddannelse blandt unge med en erhvervsuddannelse. AKF. Lokaliseret april 2021: file:///C:/Users/B019042/AppData/Local/Temp/120411-Muligheder-og-barrierer-AKF.pdf.

Regeringen. (2014). *Aftale om Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser*. Lokaliseret februar 2021 på: https://www.uvm.dk/erhvervsuddannelser/nyheder-lovgivning-og-reform/politiske-aftaler-og-oplaeg.

Regeringen. (2018). *Fra folkeskole til faglært – Erhvervsuddannelser til fremtiden.* Lokaliseret februar 2021 på: https://www.regeringen.dk/media/5958/fra-folkeskole-til-faglaert-erhvervsuddannelser-til-fremtiden.pdf.

STUK. (2019). *Styrelsen for Undervisning og Kvalitets notat om videreuddannelsesmuligheder for erhvervsuddannede.* Notatet er ikke offentligt tilgængeligt, men er blevet givet til EVA i forbindelse med undersøgelsen.

UVM. (2020a). *Muligheder for videregående uddannelse*. Lokaliseret februar 2021 på: https://www.uvm.dk/erhvervsuddannelser/uddannelser/overblik/muligheder-for-videregaaende-uddannelse.

UVM. (2020b). *Nyt om eud – Marts 2020*. Lokaliseret marts 2021 på: https://www.uvm.dk/aktuelt/nyheder/uvm/2020/mar/200304-nyhedsbrev-nyt-om-eud-nr-9.

Fra erhvervsuddannelse til videregående uddannelse

© 2021 Danmarks Evalueringsinstitut

Citat med kildeangivelse er tilladt

Publikationen er kun udgivet i elektronisk form på: www.eva.dk

Foto: Colourbox

ISBN (www) 978-87-7182-543-5

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) gør uddannelse og dagtilbud bedre. Vi leverer viden, der bruges på alle niveauer – fra institutioner og skoler til kommuner og ministerier.

DANMARKS EVALUERINGSINSTITUT

T 3555 0101
E eva@eva.dk
H www.eva.dk